

Rapportage van broeikasgasemissies veroorzaakt door gekochte elektriciteit

Een samenvatting van de "Greenhouse Gas Protocol Scope 2 Guidance"

Samengevat en vertaald door het EKOenergie-secretariaat, januari 2015

Voor meer informatie: Zie http://www.ghgprotocol.org/scope_2_guidance

Contact EKOenergie, www.ekoenergy.org, info@ekoenergy.org

Inleiding

De meeste - zo niet alle - ondernemingen moeten elektriciteit inkopen om hun activiteiten mogelijk te maken. Hoe moeten ondernemingen rapporteren over de broeikasgas-emissies die veroorzaakt zijn door de productie van die elektriciteit? Of in 'carbon accounting¹ terminologie': Hoe moeten die ondernemingen hun scope 2 emissies berekenen?

In januari 2015, publiceerde het Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol) richtlijnen over dit onderwerp: de Scope 2 Guidance. De publicatie van die richtlijnen werd voorafgegaan door vier jaren discussies en consultaties. In deze samenvatting geven we een overzicht van de belangrijkste aanbevelingen van de richtlijnen.

Basisvereiste: 'dubbele rapportage'

De Scope 2 Guidance vereist dat ondernemingen die actief zijn in een geliberaliseerde (elektriciteits-) markt twee cijfers rapporteren:

1) Ondernemingen moeten een **locatie-gebaseerd cijfer** rapporteren. Dit cijfer is gebaseerd op de uitstoot van broeikasgassen veroorzaakt door de productie van elektriciteit in de regio waar het elektriciteitsverbruik plaatsvindt. In de praktijk zullen deze cijfers het gemakkelijkst te berekenen zijn op basis van nationale gegevens (dus per land.)

Het locatie-gebaseerde cijfer wordt dan berekend door vermenigvuldiging van

- a) het elektriciteitsverbruik van de onderneming binnen de grenzen van een bepaald land (verbruik uitgedrukt in kWh) en
- b) de gemiddelde uitstoot van broeikasgassen per geproduceerde kWh in dat land. Voor informatie over de gemiddelde uitstoot van broeikasgassen van de elektriciteit op het nationale net kan je terecht bij de netbeheerders of in rapporten van het Internationaal Energie Agentschap.

1) De onderlijnde begrippen worden uitgelegd in de woordenlijst op het einde van deze tekst.

2) Ondernemingen die actief zijn op geliberaliseerde (elektriciteits)markten als de EU moeten daarnaast ook een **markt-gebaseerd cijfer** rapporteren. Om dit cijfer te berekenen, moet de onderneming zich baseren op de broeikasgas-emissies veroorzaakt door de energie-installaties waarvan de gekochte elektriciteit afkomstig is. De herkomst van de elektriciteit moet worden bewezen door de zogenaamde "contractuele instrumenten die aan minimale kwaliteitseisen voldoen". In Europa zijn Garanties van Oorsprong de enige manier om de oorsprong van elektriciteit te bewijzen.

Als (Europese) bedrijven elektriciteit gebruiken waarvan de oorsprong niet bewezen is door Garanties van Oorsprong, moeten ze hun marktconforme uitstoot te berekenen met behulp van de CO₂-cijfers van de "residuele mix".

Ondernemingen communiceren de scope 2-emissies meestal niet afzonderlijk, maar wel als deel van hun 'totale uitstoot'. Dit totaal is de som van de scope 1 en scope 2 emissies. Voortaan kunnen bedrijven ofwel twee totaal-cijfers gebruiken (één op basis van het locatie-gebaseerde scope 2 -cijfer en één op basis van het markt-gebaseerde cijfer), ofwel kunnen ze ervoor kiezen om slechts één totaalcijfer te gebruiken en te communiceren. In het laatste geval moet de onderneming uitleggen welke van de twee scope 2 -cijfers ze gebruikt hebben om hun totaal te berekenen. De Guidance adviseert ondernemingen om gebruik te maken van dezelfde berekeningsmethode als ze gebruiken om hun doelstellingen te berekenen. Zoals uiteengezet in het hoofdstuk over de doelstellingen, betekent dit dat bedrijven op de geliberaliseerde markten wordt aanbevolen om de marktgerichte figuur gebruiken.

Emissies

In scope 2 gaat het over de uitstoot veroorzaakt op het punt van energie-opwekking. De scope 2 emissiefactoren houden dus geen rekening met netverlies of met uitstoot veroorzaakt op andere plaatsen (LCA, life cycle assessment of levenscyclusanalyse)

Voor het markt-gebaseerde cijfer, is de garantie van oorsprong de drager van emissie. Als een onderneming hernieuwbare energie koopt, kan het dus aanspraak maken op de 0-uitstoot van die hernieuwbare energie. De emissies gebaseerd op Life cycle assessment (levenscyclusanalyse) kunnen worden toegevoegd, maar als onderdeel van de scope 3 -berekening niet onder scope 2.

Let op: er is een speciale regel voor energie uit biomassa: *CH₄ en N₂O-emissies die ontstaan bij de verbranding van bio-energie moet opgenomen worden in scope 2, terwijl het CO₂-deel van de bio-energie buiten de scopes moeten worden gemeld. (Dat wil zeggen los van de scopes)* Voor meer informatie, zie hoofdstuk 6.12 van de Guidance.

En ook dit: Hoewel dit niet expliciet vermeld wordt in de Guidance, kunnen ook andere vormen van hernieuwbare elektriciteitsproductie broeikasgassen veroorzaken op de plaats van de productie van elektriciteit. De meeste geothermie-centrales stoten een aanzienlijke hoeveelheid broeikasgassen uit, en in sommige gevallen komt er ook methaan uit reservoirs van waterkrachtcentrales. Indien zo'n emissies optreden, moeten die mee opgenomen worden in het scope 2 -cijfer.

Welk verbruik is relevant voor de koolstof-boekhouding?

Scope 2 gaat over de aankoop van elektriciteit, warmte en koeling. De rapporterende onderneming kan ervoor kiezen om rekening te houden met het verbruik van ofwel eenheden die ze in eigendom heeft, ofwel eenheden die ze controleert. Controle kan worden gedefinieerd in financiële of operationele termen. Voor meer informatie, zie p. 17 van de zogenaamde corporate Standard (www.ghgprotocol.org> Corporate Standard).

Bepalen van doelstellingen

Bij het bepalen van de doelstellingen, moeten ondernemingen aangeven welke methode ze gebruiken voor het berekenen van dit doel en voor de opvolging van de voortgang (m.i.v. de methode die wordt gebruikt voor de berekening van de uitgangssituatie in het basisjaar). De Guidance beveelt het gebruik van markt-gebaseerde cijfers aan voor bedrijven die actief zijn op een geliberaliseerde markt.

Bedrijven worden aangemoedigd om meer te doen

De GHG Protocol Scope 2 Guidance moedigt bedrijven ook aan om een stap verder te zetten en "een driver te zijn in de uitbouw van nieuwe, koolstofarme energieopwekking". In hoofdstuk 11 van de Guidance worden een aantal voorbeelden gegeven van hoe dit kan gebeuren. Bijvoorbeeld:

- ← Langdurige koopovereenkomsten of andere langdurige contracten met producenten en leveranciers van hernieuwbare energie
- ← Aanvullende criteria voor de gekochte elektriciteit, zoals de criteria over de leeftijd van de productie-installatie, of over de aard van de productie. Hoewel niet expliciet in de Leidraad vermeld, zou een onderneming naar EKOenergie kunnen verwijzen om te bewijzen dat de elektriciteit die het koopt voldoet aan aanvullende criteria.
- ← Ervoor zorgen dat een deel van de prijs (groene premie) wordt geherinvesteerd in nieuwe productiecapaciteit. In dit verband verwijst de Guidance expliciet naar EKOenergies Klimaatfonds (blz. 92).

Andere rapportage aanbevelingen

Hoofdstuk 7.2 en 8 sommen andere elementen op waarvoor rapportering aanbevolen is:

- ← Jaarlijks elektriciteitsverbruik;
- ← CH₄ en N₂O-emissies;
- ← "Eigenschappen van het contractueel instrument" (de belangrijkste kenmerken van de gekochte Garanties van Oorsprong, zoals het type van groene energie of een ecolabel);
- ← De manier waarop de aankoop bijdraagt tot nieuwe projecten. Met betrekking tot het laatste punt, verduidelijkt de Guidance: "Indien relevant, moeten bedrijven vertellen hoe het gebruikt van van de markt-gebaseerde methode bijdraagt aan de verwezenlijking van nieuwe koolstofarme projecten".

EKOenergie kan vermeld worden onder de "Eigenschappen van het contractueel instrument" (zie tabel 8.1). Bovendien kunnen de bijdragen aan EKOenergies Klimaatfonds (minstens 10 eurocent per MWh) passen ook onder de verslaggeving over hoe de onderneming bijdraagt aan nieuwe koolstofarme projecten.

Neem contact op met het EKOenergie-secretariaat voor meer informatie. www.ekoenergy.org> over ons

WOORDENLIJST

- **Carbon accounting of koolstofberekening:** het berekenen van de uitstoot van broeikasgassen van een bepaalde entiteit.
- **Dubbele rapportage:** de verplichting om twee koolstofcijfers te rapporteren, een op basis van de emissies van de regionale of nationale elektriciteitsproductie-eenheden, en een op basis van het eigen elektriciteitscontract van de onderneming.
- **EKOenergie:** het eerste en enige pan-Europese ecolabel voor elektriciteit. Zie www.ekoenergy.org.
- **Garantie van Oorsprong:** de Garantie van Oorsprong is als een 'identiteitskaart' van elektriciteit. Elektriciteit kan niet worden getraceerd langs het elektriciteitsnet. Dit betekent dat consumenten zelden zeker kunnen zijn waar de stroom die ze gebruiken "fysisch" vandaan komt. Het is wel mogelijk om een boekhoudsysteem op te zetten, en te registreren welk bedrijf hoeveel stroom uit welke bron op het net zet. In Europa is bestaat zo'n systeem. Het gebruikt certificaten die Garantie van Oorsprong heten. De overheid geeft producenten één Garantie van Oorsprong per geproduceerde MWh. Wanneer een consument beweert dat hij of zij bepaalde elektriciteit gebruikt, moet de desbetreffende Garantie van Oorsprong geannuleerd worden. Meestal gebeurt die annulering door de elektriciteitsverkoper.

- **Greenhouse Gas Protocol:** het GHG Protocol is de meest gebruikte standaard voor carbon accounting. Het is het resultaat van een samenwerking tussen het World Resources Institute en de World Business Council for Sustainable Development.
- **Levenscyclus-emissies:** alle emissies veroorzaakt tijdens de hele levenscyclus van een product. Bijv. in het geval van windenergie, omvatten levenscyclus-cijfers ook de emissies veroorzaakt door de productie van de windturbine en de emissies die zullen veroorzaakt worden bij de verwijdering van de turbine aan het einde van de levensduur.
- **Residuele mix:** verwijst naar de elektriciteit op het net die niet is toegewezen aan een specifieke eindgebruiker. Als een consument elektriciteit koopt waarvan de herkomst niet wordt bewezen door een Garantie van Oorsprong, krijgt deze consument 'de residuele mix'. De residuele mix wordt berekend door dezelfde overheden als die die instaan voor het beheer van het Garanties van Oorsprong-systeem.
- **Scope 1 emissies:** de uitstoot van broeikasgassen veroorzaakt in de gebouwen en op de terreinen van de rapporterende onderneming of door voertuigen eigendom van die onderneming.
- **Scope 2 emissies:** de uitstoot van broeikasgassen veroorzaakt door de productie elektriciteit, warmte en koeling die gebruikt wordt door de rapporterende onderneming maar geproduceerd wordt door anderen.
- **Scope 3 emissies:** onder scope 3 emissies worden alle emissies opgenomen die indirect het gevolg zijn van de activiteiten van een onderneming (met uitzondering van die welke zijn opgenomen in de scope 2). Die emissies kunnen zowel "upstream" als "downstream" plaatsvinden. Upstream-emissies zijn bijvoorbeeld de broeikasgassen veroorzaakt door de productie van de goederen die een bedrijf nodig heeft in zijn eigen productieproces. Downstream-emissies zijn de emissies veroorzaakt door de goederen het bedrijf heeft geproduceerd. Bijv. als een bedrijf televisies produceert, zullen die televisies energie verbruiken als ze eenmaal zijn verkocht. En aan het einde van hun levensduur, moeten die televisies op een of andere manier worden ontmanteld of verwijderd. Zie www.ghgprotocol.org > Scope 3 Calculation Guidance.